

2001, una odissea a mig gas

Aquest 2001 serà menys bo que el 2000. Si el pressupost de la Generalitat ha de ser l'oracle on buscar l'orientació que prendrà l'economia a Catalunya, cal preparar-se per viatjar a una velocitat més moderada. Del 4,1% de creixement previst per al 2000 es passa al 3,8% el 2001. I, a més, el ritme de creació de nous llocs de treball es reduirà. Que les autoritats polítiques rebaixin una mica les previsions és un primer símptoma d'una certa frenada en l'activitat econòmica. És difícil de precisar la intensitat de la frenada.

“Nosaltres des de l'estiu passat que hem començat a notar que hi ha menys alegria entre els consumidors”, explica el president d'una empresa que fabrica motos. Segons ell, els compradors s'ho pensen dues vegades perquè fan números i veuen que hauran d'afrontar hipoteques més cares. L'encariment dels tipus d'interès és un dels factors que més directament pot afectar la demanda de les famílies, que són les que compren les coses i les cases.

Curiosament, Pep Ruiz, del servei d'estudis del BBVA, no fa cap referència explícita a l'encariment del crèdit, però qualifica de “perillosa” la situació que es presenta en l'horitzó econòmic. D'entrada, preveu una inflació més pròxima al 3% que no pas al 2,5%, tal com ha calculat la Generalitat per al seu pressupost. Aquest nivell de preus i la pèrdua de competitivitat que pot generar preocupen Ruiz fins al punt d'advertir d'una possible “recessió futura, perquè, per molt que es digui, els cicles econòmics no s'han acabat”.

En canvi, els estudis de Caixa de Catalunya descarten que l'alentiment del creixement sigui l'inici d'una fase de recessió i destaquen que l'economia catalana presenta encara una base prou sòlida. L'informe que elabora per a aquesta institució el catedràtic Josep Oliver indica que “tot i les incerteses sobre la situació internacio-

Segons l'anàlisi del servei d'estudis del BBVA, el gran problema del 2001 continuaran essent els preus del petroli, que obligatoriament s'han de traslladar als consumidors.

nal, el més probable és que aquests alentiments siguin el preludi d'una nova etapa d'expansió que hauria de començar a mostrar-se més enllà del 2001”.

Entre les veus optimistes també hi ha la de Joan Pujol, de la patronal Foment del Treball, que pronostica un 2001 de continuïtat en els sectors industrials del que es podria anomenar la *vella economia*. Per Pujol, “les empreses manufactureres, tant pel que fa a multinacionals com a petites i mitjanes o familiars, aniran a remolc del que passi a Europa”. Aquest dirigent considera ben posicionades les indústries químiques, d'alimentació, auxiliars de l'automòbil i metal·lúrgiques. Assegura que en els últims anys s'ha produït un procés inversor molt fort que amb vista al futur immediat permet dir “Sempre com ara”.

El petroli, pels núvols. Però, segons l'anàlisi del BBVA, el gran problema continuen essent els preus del petroli, que obligatoriament s'han de traslladar als consumidors. A Catalunya, hi ha sectors importants, com el turisme, els béns d'e-

quip i de consum, que estan molt exposats a la competència exterior i perden competitivitat amb cada crescuda de la inflació. Fins ara, l'euro dèbil ha permès dissimular, però “un dia donarà la volta”, assegura l'expert del BBVA. Una situació així pot perjudicar el sector exportador que, a Catalunya, pesa més que a la resta de l'estat espanyol. Davant d'aquest panorama, l'economista escriu una vella coneguda recepta, “moderació salarial”, per evitar traslladar la inflació a salaris per no complicar més la situació.

No sembla que siguin els salaris el que més preocupa Angelina Puig, de Comissions Obreres. La dirigent sindical assenyala que no cal fixar-se en el 2001 per notar l'alentiment en la creació de llocs de treball. “Tot i que hi ha creixement de l'economia i dels beneficis empresarials, ja se sap que el factor psicològic també pot interferir”, diu Angelina Puig. Però la preocupació fonamental de Comissions és la baixa taxa d'ocupació que hi ha a Catalunya en comparació amb els objectius per al 2010, fixats a la cimera de la Unió

Europea de Lisboa. Potser per això comenta amb poc entusiasme la previsió de l'administració catalana d'aconseguir situar la taxa d'atur segons l'EPA en el 7,6% de la població activa aquest 2001.

La responsable d'economia i formació de Comissions considera que a Catalunya s'han de crear més serveis socials i fer un gran esforç de formació per facilitar l'accés de moltes més dones a llocs de treball. "Les dones menys qualificades, davant d'un panorama de precarietat o temporalitat, d'haver de fer a més la feina de la casa i sense un lloc on deixar les criatures o la gent gran, pot ser que reaccionin dient: 'que s'ho facin!' -assegura-. Crear més serveis socials ja no és només una reivindicació feminista, és una necessitat econòmica."

Per raons diferents, l'analista del BBVA coincideix en la necessitat d'augmentar la mà d'obra qualificada a Catalunya. Des del servei d'estudis de l'entitat bancària la falta de personal que hi ha en alguns sectors és vista com un risc afegit que pot impulsar la temuda escalada salarial. Des del Departament d'Anàlisi Econòmica de la Cambra de Comerç de Barcelona, Joan Ramon Rovira també supedita les seves prediccions per aquest 2001 al manteniment de la moderació salarial. Rovira situa el creixement "per sobre del 3%" i s'afegeix a les altres veus que parlen de desacceleració de l'economia. A més, preveu "un alentiment de la inversió en béns d'equip i moderació en el consum". Tot i això, l'economista de la Cambra assegura que el pols de les empreses es manté i que la situació "no és preocupant en absolut".

En canvi, des del punt de vista sindical, hi ha preocupació per problemes que Angelina Puig qualifica d'"estructurals". Cita el terreny que falta per recórrer en el que s'anomena la *societat del coneixement* i menciona que hi ha molt jovent que en queda al marge. Aquesta mateixa preocupació per preparar futurs treballadors per a moure's en entorns dominats per les tecnologies de la informació també la manifesten responsables d'institucions vinculades a la innovació tecnològica.

En aquest camp, Joan Pujol, de Foment del Treball, reconeix que "en les tecnologies de la informació i de la comunicació no tenim el volum de Madrid i la raó bà-

sica és que allà tenen Telefónica". Però, acte seguit, afegeix que a Barcelona hi ha més creativitat. "Aquí hi ha gent, però de dimensions més petites i, aquest 2001, hi entraran noves empreses". Aquesta visió contrasta amb la d'Alfons Cornella, fundador i president d'Infonomia.com, que considera que a Madrid s'emporten centres de decisió perquè és una capital més financera, més orientada al risc. Cornella reclama per part de l'empresariat català una predisposició més gran per arriscar en projectes "punt-com".

Tot i això, Cornella preveu per aquest 2001 una decidida entrada de Caprabo a la xarxa. Diu: "si el 2000 hem vist els casos de La Caixa, el RACC o Condis, aquest 2001 hi entraran Caprabo i altres amb capacitat per arrossegar comerç electrònic i tenir un efecte important". Pel que fa al negoci entre empreses via Internet conegut com el B2B (*bussiness to bussiness*), el president d'Infonomia preveu moviments molt inicials en sectors com el químic, l'alimentari o la construcció. Però, pel que fa al conjunt de la "nova economia", Cornella diu que aquest 2001 "no veurem creixements espectaculars". Perquè Internet avanci de debò, el responsable d'Infonomia considera fonamental definir d'una vegada la infraestructura de connexió ràpida, si ha de ser el cable de fibra òptica o la tecnologia ADSL. Segons ell, "s'acaba el termini per deci-

dir" i afegeix "vulguis que no, Caprabo o El Corte Inglés no augmentaran les vendes a través de la Xarxa fins que el cable no funcioni". Una opinió que torna a contraposar-se amb la del dirigent de Foment, i que considera que la Internet lenta pot perjudicar els usuaris particulars, però que les empreses estan més ben connectades.

Per acabar de perfilar l'abast de l'alentiment econòmic, és gairebé imprescindible consultar les previsions d'un sector molt més clàssic, el de la construcció, on, segons sembla, també queden enrere els anys millors. Segons la Cambra de contractistes d'obres de Catalunya, aquest 2001 el sector creixerà un 5%, que és un percentatge força més petit que el d'anys anteriors. Tirarà del carro l'obra pública. En aquest àmbit, cal tenir en compte que hi ha 113.000 milions d'inversió previstos per al tren de gran velocitat en el tram comprès entre Lleida i Barcelona. Aquests diners representen gairebé la meitat de les inversions de l'estat i organismes autònoms en infraestructures a Catalunya.

Si la construcció puja a un ritme menor, l'economia s'alenteix, hi ha risc d'inflació, es crea menys ocupació, la gent consumeix poc i Internet va lenta, potser caldrà afegir a l'odissea del 2001 la temptació de viure-la perillósament.

Miquel Ramon

Incertesa preocupant

L'economia del País Valencià afronta el primer any del nou segle immersa en les mateixes incerteses amb les quals s'acomia d'aquest mil·lenni: la incapacitat de l'euro per fer front al dòlar, els efectes de la pujada dels preus dels carburants i una inflació que no acaba d'estar sota control. Ho va dir el primer ministre alemany, Gerhard Schröder: "Com més

forta estigui la moneda americana, més exportarem els europeus." Des d'aquesta perspectiva, l'horitzó econòmic valencià, tan capficat per les vendes a l'exterior, seria saludable, però, com veurem, amb molts interrogants. El president de la patronal espanyola del moble, Antoni Baixauli, afirmava recentment que la pujada dels tipus d'interès havia minvat la capacitat de les famílies i era un factor deter-